

بررسی تاثیر اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی از دیدگاه ممیزین مالیاتی

(مورد مطالعه اداره کل امور مالیاتی استان اردبیل)

ناصر امیدوار

مدرس دانشگاه، دانشگاه علوم پزشکی تبریز. (نویسنده مسئول).
nch1360@yahoo.com

سمیه جنگی

حسابرس، کارشناسی ارشد حسابداری، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران.
somaye.jangi@yahoo.com

بهنام نجفی

سازمان امور مالیاتی، دانشجوی دکتری مدیریت کسب و کار، دانشگاه پیام نور بستان آباد، بستان آباد، ایران.
bhnambjfy933@gmail.com

اسمعیل جاوید

سازمان امور مالیاتی، دانشجوی دکتری مدیریت کسب و کار، دانشگاه پیام نور بستان آباد، بستان آباد، ایران.
ismail.javid1@gmail.com

شماره ۴۵ / تابستان ۱۴۰۰ (جلد چهارم) / صص ۱۲۴-۱۳۶
چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره چهارم)

چکیده

این تحقیق به بررسی تاثیر اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی از دیدگاه ممیزین مالیاتی در استان اردبیل می پردازد. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه مأموران مالیاتی استان اردبیل در چهار سطح سازمانی کارشناس مالیاتی، کارشناس ارشد مالیاتی، رئیس گروه مالیاتی و رئیس امور مالیاتی که جمعاً به تعداد ۸۵ نفر در جریان سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ می باشد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی است. همچنین از نظر هدف در طبقه بندی تحقیقات کاربردی قرار می گیرد. روشهای گردآوری اطلاعات در این تحقیق به دو صورت روش کتابخانه ای و روش میدانی می باشد و از پرسشنامه نیز بهره برده شده است. فرضیات تحقیق با استفاده از رگرسیون مورد آزمون قرار می گیرد. و برای مستند سازی نتایج تجزیه و تحلیل آماری و ارائه راه حل های نهایی، محقق از شیوه آماری با استفاده از نرم افزار SPSS اقدام به تجزیه و تحلیل سوالات و فرضیات نموده است. نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که متغیر اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیاتی در کاهش فساد مالیاتی، کاهش هزینه وصول مالیات، افزایش کارایی مأموران مالیاتی، تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی و افزایش سرعت وصول درآمدهای مالیاتی مؤثر می باشد.

واژگان کلیدی: خدمات الکترونیکی مالیات، سازمان امور مالیاتی، اثربخشی، ممیزین مالیاتی.

مقدمه

امروزه نقش نظام های مالیاتی در هر کشوری در تأمین درآمدها از محل وصول منابع مالیاتی بر هیچکس پوشیده نیست. پیشرفت روز افزون علم و استفاده از ابزارهای جدید ارتباطی و اطلاعاتی نیاز به رایانه و اینترنت را امری ضروری نموده است. روند تکاملی تشخیص مالیات در سطح کشورهای پیشرفته جهان نشان دهنده کاهش استفاده از ابزارهای سنتی جهت تشخیص مالیات و روی آوری به استفاده از مالیات الکترونیکی بصورت چشمگیری می باشد. در این راستا سازمان مالیاتی کشور نیز در سال های اخیر به این مهم توجه داشته و اجرای عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و بهبود و اثربخشی عملکرد نظام مالیاتی کشور را جزء محورهای پژوهشی سازمان مالیاتی کشور قرار داده و با حمایت مالی محققین را تشویق به

تحقیق در این مورد نموده است. لذا در این تحقیق به بررسی تاثیر اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی از دیدگاه ممیزین مالیاتی در استان اردبیل می پردازد که در این تحقیق کاهش فساد مالیاتی، کاهش هزینه وصول مالیات، افزایش کارایی مأموران مالیاتی، تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی، افزایش سرعت وصول درآمدهای مالیاتی و مالیات الکترونیکی به عنوان متغیرهای تحقیق در نظر گرفته شده است.

چارچوب نظری تحقیق

چارچوب نظری الگویی است که محقق بر اساس آن درباره روابط بین عواملی که در ایجاد مسئله، مهم تشخیص داده شده اند، نظریه پردازی می کند. این نظریه می تواند ضرورتاً سخن پژوهشگر نباشد و بطور منطقی از نتایج قبلی پیرامون مسئله نشأت گیرد. به طور خلاصه چارچوب نظری به رابطه بین متغیرهایی مانند متغیرهای مستقل، وابسته، مداخله گر و تعدیل گر که تصور می شود در دگرگونی شرایط مورد بررسی نقش دارند، می پردازد. ایجاد چنین چارچوب نظری در برقراری و ساخت فرضیه ها، آزمون ها و همچنین تکمیل درک پژوهشگر کمک می کند (خاکی، ۱۳۹۷).

فرضیه های تحقیق

برای پاسخ به سؤال های تحقیق فرضیه های زیر تدوین گردید:

فرضیه اول: رابطه مثبتی بین اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی و کاهش فساد مالیاتی وجود دارد.

فرضیه دوم: رابطه مثبتی بین اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی و کاهش هزینه وصول مالیات وجود دارد.

فرضیه سوم: رابطه مثبتی بین اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی و افزایش کارایی مأموران مالیاتی وجود دارد.

فرضیه چهارم: رابطه مثبتی بین اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی وجود دارد.

فرضیه پنجم: رابطه مثبتی بین اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی و افزایش سرعت وصول مالیات وجود دارد.

اهداف تحقیق

با توجه به موضوع پژوهش حاضر که به بررسی تاثیر اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی از دیدگاه ممیزین مالیاتی می پردازد، اهداف زیر مد نظر است:

اهداف کلی

هدف کلی این بررسی تاثیر اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی از دیدگاه ممیزین مالیاتی استان اردبیل می پردازد.

اهداف ویژه

اهداف ویژه تحقیق به شرح زیر بیان می شود:

نتیجه به دست آمده از این تحقیق می تواند باعث، افزایش رضایت مندی مؤدیان مالیاتی، بهبود روش های شناسایی وصول درآمدهای مالیاتی مورد استفاده قرار گرفته و باعث افزایش درآمدهای کشور شود.

اهمیت و ضرورت موضوع تحقیق

نظریه این که بعد از نفت، مالیات مهمترین منبع درآمد دولت می باشد و با توجه به نقش روز افزونی که در برنامه های توسعه اقتصادی کشور برای مالیات در نظر گرفته می شود، لذا تحقق درآمدهای مالیاتی از اهداف مهم دولت می باشد از آنجا که مال و ثروت مورد علاقه مردم می باشد، پس افراد حاضر نیستند به آسانی آن را به کسی داده و یا در هر راهی خرج کنند، لذا دولت ها برای وصول مالیات با مشکلاتی روبرو بوده و ادارات گسترده ای را در کشور برای وصول آن تأسیس نموده اند. همواره این سوال مطرح بوده که چرا هیچگاه مالیاتهای تشخیصی با مالیات های وصولی مطابقت نداشته و قسمت قابل توجهی از درآمدهای مالیاتی تحقق نمی یابد. بطور کلی جهت وصول هر چه بهتر مالیاتها باید شرایط و امکانات لازم را برای پرداخت کنندگان مالیات به نحو مطلوب فراهم نمود با پیشرفت کنونی ارتباطات استفاده از اینترنت نیز در راستای وصول مالیات امری ضروری بنظر می رسد.

ضرورت توجه به مؤدیان و تسریع در امور آنها از طریق تأمین خواسته هایشان و همچنین ضرورت بکارگیری فناوری اطلاعات از مسائل مهم و در دستور کار سازمان امور مالیاتی کشور قرار داشته و به موازات افزایش تعداد مؤدیان، پاسخگویی توسط نیروی انسانی و به روش های سنتی، کاری بسیار دشوار و مستهمل کننده به نظر می رسد. بدین منظور سازمان امور مالیاتی کشور در راستای استقرار دولت الکترونیک متوسل به استفاده از ابزار آلات الکترونیکی به منظور نیل به اهداف و بهبود عملکرد گردیده و در این ارتباط نیز بار مالی فراوانی را متحمل شده، و از سوی دیگر دغدغه اصلی کشورهایی که از شبکه های آنلاین در تعاملات مالیاتی خود استفاده می کنند، پذیرش اینگونه سیستم ها توسط کاربران است. بنابراین با بهره گیری از اطلاعات آن، در پی تلاش در برطرف کردن مشکلات و تقویت این سامانه ها هستند. لذا تحقیق حاضر نیز سعی بر بررسی تاثیر اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی از دیدگاه ممیزین مالیاتی استان اردبیل می پردازد.

پیشینه تحقیق

مطالعات خارجی

تحقیق در راستای پژوهش های دولت الکترونیک در قصد رفتاری و پذیرش سیستم ارائه اطلاعات و درآمدهای مالیاتی اشخاص در سه روش تشکیل پرونده، ضبط و بایگانی و جمع آوری مالیات با شیوه های سنتی (دستی)، اینترنت محور و بارکد دوبعدی مورد استفاده در نظام مالیاتی کشور تایوان با تلفیق مدل های پذیرش فناوری و تئوری رفتار برنامه ریزی شده توسط فو و دیگران (۲۰۱۹) با سازه های اصلی به کار گرفته شده در این مدل تلفیقی شامل: سازگاری، درک آسانی استفاده، درک سودمندی، هنجارهای ذهنی، خود تأثیری، وضعیت سادگی منابع، وضعیت سادگی فناوری، ریسک ادراک شده و قصد رفتاری انجام گردیده که نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده توسط پرسشنامه از سه گروه پرداخت کنندگان مالیات نشان می دهد، سازگاری عامل تعیین کننده و معنی داری از درک سودمندی و درک آسانی استفاده بشمار می رود و با توجه به مقدار ضریب تعیین برای متغیرهای مستقل شامل هنجارهای ذهنی، خود تأثیری، وضعیت سادگی منابع و وضعیت سادگی فناوری که کمتر از یک درصد برای مالیات دهندگان الکترونیکی است و این اشاره دارد که عوامل یاد شده، تعیین کننده های مهمی برای قصد رفتاری آنان نبوده و متغیرهای درک سودمندی، هنجارهای ذهنی و خودتأثیری مؤدیان مالیاتی سیستم سنتی (دستی)، عوامل با معنی و قویتری بر قصد رفتاری آنان نسبت به دو گروه دیگر پرداخت کنندگان مالیات است. ضمناً خود تأثیری با وجود داشتن رابطه معنی دار لیکن تأثیر آن در این تحقیق بر قصد رفتاری منفی بوده، که این هم اشاره به این موضوع دارد که مالیات دهندگان با سطح بالایی از خود تأثیری کامپیوتری تمایل به قصد رفتاری بالاتری نسبت به مؤدیان مالیاتی استفاده کننده از روش سنتی و دستی می باشد. همچنین در این تحقیق معلوم گردید که متغیرهای ریسک

ادراک شده، وضعیت سادگی فناوری و وضعیت سادگی منابع، تأثیر بسیار اندکی بر قصد رفتاری مؤدیان مالیاتی دارد. (فو و دیگران، ۲۰۱۹)

هونگ و دیگران (۲۰۱۹) در تحقیق خود با عنوان تعیین عوامل پذیرش شبکه الکترونیکی تشکیل پرونده های مالیاتی و سیستم پرداخت الکترونیکی آنلاین در خدمات دولت الکترونیک کشور تایوان با استفاده از مدل تئوری رفتار برنامه ریزی شده، مطرح شده توسط آجنز در سال ۲۰۰۸ و با هدف شناسایی عوامل تعیین کننده پذیرش سیستم، بررسی علت وابستگی میان متغیرهای رفتاری پذیرش سیستم و کشف اهمیت رابطه میان هر یک از تعیین کننده ها برای هر دو گروه استفاده کنندگان و غیر استفاده کنندگان از این سیستم به بررسی عوامل پرداخته، نتایج حاصل از تحقیق بیانگر آن است که غیر از نخواستگی طلبی دیگر عوامل شامل: درک سودمندی، درک آسانی استفاده، ریسک ادراک شده، اعتماد، سازگاری، تأثیر بیرونی، تأثیر میان فردی، خود تأثیری، سادگی وضعیت از عوامل پذیرش سیستم آنلاین مالیاتی کشور تایوان، توسط پرداخت کنندگان مالیات است (هونگ و دیگران، ۲۰۱۹).

هوانگ و دیگران (۲۰۲۰) در تحقیق با بکارگیری مدل پذیرش فناوری به بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش فناوری یادگیری با موبایل توسط دانشجویان دانشگاهی، در کشور تایوان پرداخته اند. عوامل بکار گرفته شده در این تحقیق شامل: درک ارزش تحریک پذیری (متحرک بودن، سیار بودن: یک خصوصیت مهم در یادگیری توسط موبایل آن است که مشتریان را قادر می سازد، در هر زمانی و مکانی، به آموزش و یادگیری توسط موبایل دسترسی پیدا کنند)، درک لذت (درجه ای که فرد با فناوری تعامل برقرار نموده و این فناوری برای فرد بسیار جالب و لذت بخش می باشد)، درک مفید بودن، درک آسانی استفاده، نگرش به استفاده و قصد رفتاری بوده و با توجه به نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات تعداد سیصد و سیزده پرسشنامه جمع آوری شده از دانشجویان دانشگاه (جامعه آماری تحقیق) در این تحقیق رابطه مؤثر و معنادار بین: متغیر درک لذت با متغیرهای درک آسانی استفاده و نگرش به استفاده، متغیر درک ارزش تحریک پذیری با متغیر درک سودمندی، متغیر آسانی استفاده با متغیرهای درک سودمندی و نگرش به استفاده، متغیر درک سودمندی با متغیرهای نگرش به استفاده و قصد رفتاری را مورد تأیید، گزارش نموده اند (هوانگ و دیگران، ۲۰۲۰).

مطالعات داخلی

محقر و شیرمحمدی (۱۳۹۸) در تحقیق تحت عنوان توسعه مدل پذیرش فناوری در وزارت کشور با استفاده از مدل توسعه یافته بر مبنای مدل اولیه پذیرش فناوری مطرح شده توسط دیویس در سال ۱۹۸۹ با سازه های اصلی: تجربه، تأثیرات اجتماعی، تسهیل کننده های سازمانی، تشویق نسبت به سیستم های رایانه ای، سودمندی ادراک شده، سهولت استفاده ادراک شده، تمایل به استفاده و استفاده (پذیرش) پرداخته که نهایتاً روابط مثبت معنی داری مؤلفه های اثر همکار و اثر مدیر از سازه تأثیرات اجتماعی با سودمندی ادراک شده و تمایل به استفاده، مؤلفه های آموزش و حمایت فنی با سودمندی ادراک شده، مؤلفه حمایت فنی از سازه تسهیل کننده های سازمانی با سهولت استفاده ادراک شده، متغیرهای تشویق نسبت به سیستم های رایانه ای و سهولت استفاده ادراک شده با سودمندی ادراک شده، سهولت استفاده ادراک شده و سودمندی ادراک شده با تمایل به استفاده و تمایل به استفاده واقعی (پذیرش فناوری) پذیرفته شده اند. در این تحقیق، محققان بر مبنای نتایج آزمون های آماری و با حذف سازه هایی که روابط معنی داری آنان مورد تأیید واقع نشده، مدل اصلاح شده ای را، ارائه نموده اند (محقر و شیرمحمدی، ۱۳۹۸).

در پایان نامه کارشناسی ارشد آقای امیر حجتی پور در سال ۱۳۹۸ با عنوان بررسی عوامل مؤثر بر فرار مالیاتی واحدهای مشاغل شرق تهران، نقش عوامل ایجاد بانک اطلاعاتی مؤدیان مالیاتی، افزایش سطح آگاهی مؤدیان در خصوص چگونه

هزینه شدن مالیات در کشور، افزایش ضمانت اجرایی قوانین، و یکسان سازی تشخیص مالیات مؤدیان که در یک سطح درآمدی هستند جهت جلوگیری از فرار مالیاتی بررسی شده اند.

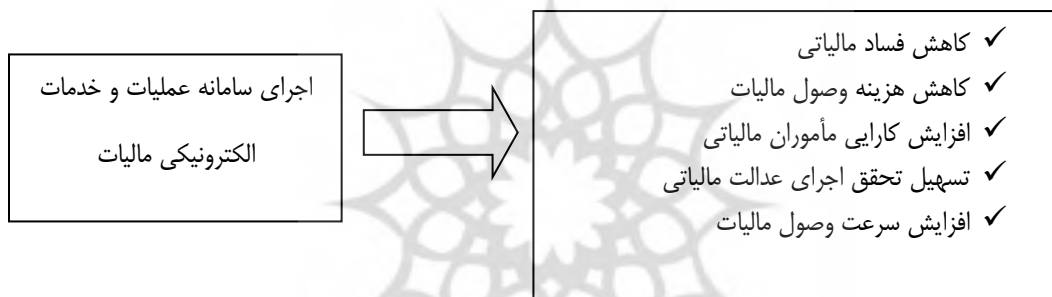
معرفی جامعه آماری تحقیق

کلیه کارکنان سازمان اداره کل امور مالیاتی استان اردبیل در جریان عملکرد مالیاتی سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

روش تجزیه و تحلیل داده ها

در این تحقیق به منظور بررسی و تحلیل آماری از تکنیکهای آمار توصیفی بهره خواهیم برد در این راستا استفاده از نرم افزار SPSS را در دستور کار قرار خواهیم داد. از جمله تکنیکهای آمار توصیفی مورد استفاده در این تحقیق می توان به جداول توزیع فراوانی، میانگین، انحراف معیار و جداول توزیع فراوانی اشاره نمود.

مدل مفهومی تحقیق



فرضیه ها

فرضیه اول: رابطه مثبتی بین مالیات الکترونیکی و کاهش فساد مالیاتی وجود دارد. با توجه به اینکه متغیر رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و کاهش فساد مالیاتی از کمی نمودن پرسشها در مقیاس طیف لیکرت حاصل شده است لذا میزان امتیازات مقدراری بین ۱ تا ۵ می باشد بنابراین با آزمون کردن فرض تساوی میانگین جامعه با مقدار ۳ (مقدار میانی امتیازات قابل کسب)، میتوان ابعاد فرضیه را روشن نمود. در تحلیل آماری این قسمت با ارائه فرضیه آماری در خصوص تنظیم فرض H_0 و H_1 توضیحات لازم ارائه گردیده است. در جدول زیر آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و کاهش فساد مالیاتی ارائه شده است:

جدول (۱): آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه مالیات و کاهش فساد مالیاتی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
۱۵۰	۳.۲۹۰۷	۰.۷۹۳۸۰	۰.۰۶۴۸۱

در جدول ارائه شده زیر آماره آزمون t، مقدار Sig (سطح معناداری) و درجه آزادی و بازه اطمینان تفاضل مشاهدات از میانگین در سطح اطمینان ۹۵٪ قابل دسترسی می باشد:

جدول (۲): آماره آزمون t_student در خصوص فرضیه شماره یک تحقیق

Test Value = 3						
بازه اطمینان ۹۵٪ برای تفاضل مشاهدات از میانگین		میانگین تفاضل مشاهدات از میانگین	Sig/ (one-tailed)	Df	t	رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و کاهش فساد مالیاتی
کران بالا	کران پایین					
۰.۴۱۸۷	۰.۱۶۲۶	۰.۲۹۰۶۷	۰.۰۰۰	۱۴۹	۴.۴۸۵	

فرض آماری مورد بررسی به صورت زیر می باشد:

میانگین متغیر مورد بررسی کوچکتر مساوی عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H_0

میانگین متغیر مورد بررسی بزرگتر از عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H_1

رد فرض H_0 در سطح معنادار ۰.۰۵. (sig < 0.05) نشانگر آنست که میانگین امتیاز متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و کاهش فساد مالیاتی در جامعه هدف بزرگتر از ۳ (مقدار میانی دامنه مقادیر ممکن قابل اخذ متغیر مورد بررسی) برآورد می گردد. بدین ترتیب رابطه مستقیم بین مالیات الکترونیکی و کاهش فساد مالیاتی در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد. به بیان دیگر:

مقدار آماره آزمون t برابر با ۴.۴۸۵ با درجه آزادی ۱۴۹ محاسبه شده است. می دانیم که H_0 در سطح معنادار ۰.۰۵ رد می شود اگر

$$t \propto t_{(df, \delta)} \diamond t \propto t_{(1490, 0.05)} \cong 1.64$$

و مشاهده می شود که

$$4.485 \propto 1.64$$

بنابراین با مقدار آماره آزمون نیز به نتیجه قبل می رسیم یعنی H_0 رد می گردد و رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و کاهش فساد مالیاتی در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد.

نتیجه گیری کلی از نتایج فرضیه اول: نتایج بدست آمده از آزمون این فرضیه نشان می دهد از نظر مأموران مالیاتی استان اردبیل استفاده از مالیات الکترونیکی باعث کنترل لحظه ای توسط مسئولین عالی رتبه، عدم دسترسی افراد غیر مسئول به پرونده های مالیاتی، عدم تغییر در مالیات محاسبه شده، عدم اعمال سلیقه در محاسبه مالیات، عدم امکان دریافت رشوه توسط مأموران مالیاتی شده و در نهایت باعث کاهش فساد مالیاتی می شود.

فرضیه دوم: رابطه مثبتی بین مالیات الکترونیکی و کاهش هزینه وصول مالیات وجود دارد.

با توجه به اینکه متغیر رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و کاهش هزینه وصول مالیات از کمی نمودن پرسشها در مقیاس طیف لیکرت حاصل شده است لذا میزان امتیازات مقداری بین ۱ تا ۵ می باشد بنابراین با آزمون کردن فرض تساوی میانگین جامعه با مقدار ۳ (مقدار میانی امتیازات قابل کسب)، میتوان ابعاد فرضیه را روشن نمود. در تحلیل آماری این قسمت با ارائه فرضیه آماری در خصوص تنظیم فرض H_0 و H_1 توضیحات لازم ارائه گردیده است.

در جدول زیر آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و کاهش هزینه وصول مالیات ارائه شده است:

جدول (۳): آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و کاهش هزینه وصول مالیات

خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	
۰.۰۷۰۱۸	۰.۸۵۰۹۱	۳.۷۱۸۸	۱۴۷	رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و کاهش هزینه وصول مالیات

در جدول ارائه شده زیر آماره آزمون t مقدار Sig (سطح معناداری) و درجه آزادی و بازه اطمینان تفاضل مشاهدات از میانگین در سطح اطمینان ۹۵٪ قابل دسترسی می باشد:

جدول (۴): آماره آزمون t_{student} در خصوص فرضیه شماره دو تحقیق

Test Value = 3					t	Df	Sig/ (one-tailed)	میانگین تفاضل مشاهدات از میانگین	بازه اطمینان ۹۵٪ برای تفاضل مشاهدات از میانگین	
		کران پایین	کران بالا							
رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و کاهش هزینه وصول مالیات										
		۰.۵۸۰۱	۰.۷۱۸۸۲	۰.۰۰۰	۱۴۶	۱۰.۲۴۲			۰.۸۵۷۵	۰.۵۸۰۱

فرض آماری مورد بررسی به صورت زیر می باشد:

میانگین متغیر مورد بررسی کوچکتر مساوی عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H_0

میانگین متغیر مورد بررسی بزرگتر از عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H_1

رد فرض H_0 در سطح معنادار ۰.۰۵ (sig<.05) نشانگر آنست که میانگین امتیاز متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و کاهش هزینه وصول مالیات در جامعه هدف بزرگتر از ۳ (مقدار میانی دامنه مقادیر ممکن_ قابل اخذ_ متغیر مورد بررسی) برآورد می گردد. بدین ترتیب رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و کاهش هزینه وصول مالیات در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد. به بیان دیگر:

مقدار آماره آزمون t برابر با ۱۰.۲۴۲ با درجه آزادی ۱۴۶ محاسبه شده است. می دانیم که H_0 در سطح معنادار ۰.۰۵ رد می شود اگر

$$t \infty t_{(df, \delta)} \diamond t \infty t_{(1460.05)} \cong 1.64$$

و مشاهده می شود که

$$10.242 \infty 1.64$$

بنابراین با مقدار آماره آزمون نیز به نتیجه قبل می رسیم یعنی H_0 رد می گردد و رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و کاهش هزینه وصول مالیات در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد.

نتیجه گیری کلی از نتایج فرضیه دوم: نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه دوم نشان می دهد که از نظر ماموران مالیاتی استان مرکزی مالیات الکترونیکی باعث انجام قسمتی از عملیات پرسنل مالیاتی توسط سیستم الکترونیکی شده و باعث صرفه جویی در استخدام نیروی انسانی، کاهش هزینه چاپ و تکثیر فرم های مالیاتی و هزینه ایاب و ذهاب در جهت ابلاغ اوراق مالیاتی و ... شده در نهایت مالیات الکترونیکی باعث کاهش هزینه های وصول مالیات می شود.

فرضیه سوم: رابطه مثبتی بین مالیات الکترونیکی و افزایش کارایی مأموران مالیاتی وجود دارد. با توجه به اینکه متغیر رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و افزایش کارایی مأموران مالیاتی از کمی نمودن پرسشها در مقیاس طیف لیکرت حاصل شده است لذا میزان امتیازات مقداری بین ۱ تا ۵ می باشد بنابراین با آزمون کردن فرض تساوی میانگین جامعه با مقدار ۳ (مقدار میانی امتیازات قابل کسب)، میتوان ابعاد فرضیه را روشن نمود. در تحلیل آماری این قسمت با ارائه فرضیه آماری در خصوص تنظیم فرض H0 و H1 توضیحات لازم ارائه گردیده است. در جدول زیر آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و افزایش کارایی مأموران مالیاتی ارائه شده است:

جدول (۵): آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و افزایش کارایی مأموران مالیاتی

خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	
۰.۰۵۱۲۴	۰.۶۲۷۶۲	۳.۸۶۱۷	۱۵۰	رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و افزایش کارایی مأموران مالیاتی

در جدول ارائه شده زیر آماره آزمون t، مقدار Sig (سطح معناداری) و درجه آزادی و بازه اطمینان تفاضل مشاهدات از میانگین در سطح اطمینان ۹۵٪ قابل دسترسی می باشد:

جدول (۶): آماره آزمون t_student در خصوص فرضیه شماره سه تحقیق

Test Value = 3					
بازه اطمینان ۹۵٪ برای تفاضل مشاهدات از میانگین		میانگین تفاضل مشاهدات از میانگین	Sig/ (one-tailed)	df	t
کران بالا	کران پایین				
۰.۹۶۲۹	۰.۷۶۰۴	۰.۸۶۱۶۷	۰.۰۰۰۰	۱۴۹	۱۶.۸۱۵

فرض آماری مورد بررسی به صورت زیر می باشد:

میانگین متغیر مورد بررسی کوچکتر مساوی عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H0

میانگین متغیر مورد بررسی بزرگتر از عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H1

رد فرض H0 در سطح معنادار ۰.۰۵ (sig<0.05) نشانگر آنست که میانگین امتیاز متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و افزایش کارایی مأموران مالیاتی در جامعه هدف بزرگتر از ۳ (مقدار میانی دامنه مقادیر ممکن قابل اخذ متغیر مورد بررسی) برآورد می گردد. بدین ترتیب رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و افزایش کارایی مأموران مالیاتی در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد. به بیان دیگر:

مقدار آماره آزمون t برابر با ۱۶.۸۱۵ با درجه آزادی ۱۴۹ محاسبه شده است. می دانیم که H0 در سطح معنادار ۰.۰۵ رد می شود اگر

$$t \infty t_{(df, \delta)} \diamond t \infty t_{(1490.05)} \cong 1.64$$

و مشاهده می شود که

$$16.815 \infty 1.64$$

بنابراین با مقدار آماره آزمون نیز به نتیجه قبل می رسیم یعنی H_0 رد می گردد و رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و افزایش کارایی ماموران مالیاتی در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد.

نتیجه گیری کلی از نتایج فرضیه سوم: نتایج بدست آمده از آزمون این فرضیه نشان می دهد از نظر ماموران مالیاتی اجرای مالیات الکترونیکی باعث دسترسی آسان ماموران مالیاتی مربوطه به پرونده های مالیاتی از طریق سیستم های رایانه ای، کاهش حضور مودیان مالیاتی در محل ادارات مالیاتی و ایجاد فشار کاری جهت ماموران مالیاتی، کاهش بررسی مستمر پرونده های پرونده های مالیاتی در زمان های مورد نیاز و انطباق نحوه فعالیت آنها با سیر پیشرفت فناوری شده و در نهایت باعث افزایش کارایی ماموران مالیاتی می شود.

فرضیه چهارم: رابطه مثبتی بین مالیات الکترونیکی و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی وجود دارد. با توجه به اینکه متغیر رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی از کمی نمودن پرسشها در مقیاس طیف لیکرت حاصل شده است لذا میزان امتیازات مقداری بین ۱ تا ۵ می باشد بنابراین با آزمون کردن فرض تساوی میانگین جامعه با مقدار ۳ (مقدار میانی امتیازات قابل کسب)، میتوان ابعاد فرضیه را روشن نمود. در تحلیل آماری این قسمت با ارائه فرضیه آماری در خصوص تنظیم فرض H_0 و H_1 توضیحات لازم ارائه گردیده است. در جدول زیر آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی ارائه شده است:

جدول (۷): آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
۱۴۷	۳.۶۰۰۳	۰.۶۶۶۳۸	۰.۰۵۴۹۶

رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی

در جدول ارائه شده زیر آماره آزمون t ، مقدار Sig (سطح معناداری) و درجه آزادی و بازه اطمینان تفاضل مشاهدات از میانگین در سطح اطمینان ۹۵٪ قابل دسترسی می باشد:

جدول (۸): آماره آزمون t -student در خصوص فرضیه شماره چهار تحقیق

Test Value = 3					
t	df	Sig/ (one-tailed)	میانگین تفاضل مشاهدات از میانگی	بازه اطمینان ۹۵٪ برای تفاضل مشاهدات از میانگین	
				کران بالا	کران پایین
۱۰.۹۲۳	۱۴۶	۰.۰۰۰	۰.۶۰۰۳۴	۰.۷۰۹۰	۰.۴۹۱۷

رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی

فرض آماری مورد بررسی به صورت زیر می باشد :

میانگین متغیر مورد بررسی کوچکتر مساوی عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H_0

میانگین متغیر مورد بررسی بزرگتر از عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H_1

رد فرض H_0 در سطح معنادار ۰.۰۵ ($sig < .05$) نشانگر آنست که میانگین امتیاز متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی در جامعه هدف بزرگتر از ۳ (مقدار میانی دامنه مقادیر ممکن _ قابل اخذ _ متغیر مورد بررسی) برآورد می گردد. بدین ترتیب رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد.

به بیان دیگر :

مقدار آماره آزمون t برابر با ۱۰.۹۲۳ با درجه آزادی ۱۴۶ محاسبه شده است. می دانیم که H0 در سطح معنادار ۰.۰۵ رد می شود اگر

$$t \infty t_{(df, \delta)} \diamond t \infty t_{(146, 0.05)} \cong 1.64$$

و مشاهده می شود که

$$10.923 \infty 1.64$$

بنابراین با مقدار آماره آزمون نیز به نتیجه قبل می رسیم یعنی H0 رد می گردد و رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد.

نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه چهارم طبق جدول زیر نشان می دهد از نظر ماموران مالیاتی استفاده از مالیات الکترونیکی باعث استفاده از روش محاسبه یکسان برای کلیه مشاغل همسان و مشابه، کنترل نحوه محاسبه مالیات توسط مودیان مالیاتی در هر لحظه و در هر مکان، عدم امکان محو مدارک و درخواست های مودیان (بصورت سهوی یا عمدی) بدلیل ثبت الکترونیکی، آگاهی مودیان از قوانین و بخشنامه های مالیاتی بدلیل موجود بودن آن در سایت مربوطه شده و در نتیجه شیوه وصول مالیات از طریق مالیات الکترونیکی به عدالت مالیاتی نزدیکتر می باشد.

فرضیه پنجم: رابطه مثبتی بین مالیات الکترونیکی و افزایش سرعت وصول مالیات وجود دارد.

با توجه به اینکه متغیر رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و افزایش سرعت وصول مالیات از کمی نمودن پرسشها در مقیاس طیف لیکرت حاصل شده است لذا میزان امتیازات مقداری بین ۱ تا ۵ می باشد بنابراین با آزمون کردن فرض تساوی میانگین جامعه با مقدار ۳ (مقدار میانی امتیازات قابل کسب)، میتوان ابعاد فرضیه را روشن نمود. در تحلیل آماری این قسمت با ارائه فرضیه آماری در خصوص تنظیم فرض H0 و H1 توضیحات لازم ارائه گردیده است. در جدول زیر آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و افزایش سرعت وصول مالیات ارائه شده است:

جدول (۹): آماره های توصیفی در خصوص متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و افزایش سرعت وصول مالیاتی

خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و افزایش سرعت وصول مالیات
۰.۰۶۶۰۴	۰.۸۰۶۱۴	۳.۴۱۷۸	۱۴۹	

در جدول ارائه شده زیر آماره آزمون t مقدار Sig (سطح معناداری) و درجه آزادی و بازه اطمینان تفاضل مشاهدات از میانگین در سطح اطمینان ۹۵٪ قابل دسترسی می باشد:

جدول (۱۰): آماره آزمون در خصوص فرضیه شماره پنج تحقیق t_student

Test Value = 3						
بازه اطمینان ۹۵٪ برای تفاضل مشاهدات از میانگین		میانگین تفاضل مشاهدات از میانگین	Sig/ (one-tailed)	df	T	
کران بالا	کران پایین					
۰.۵۴۸۳	۰.۲۸۷۳	۰.۴۱۷۷۹	۰.۰۰۰	۱۴۸	۶.۳۲۶	رابطه اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات و افزایش سرعت وصول مالیات

فرض آماری مورد بررسی به صورت زیر می باشد :

میانگین متغیر مورد بررسی کوچکتر مساوی عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H_0

میانگین متغیر مورد بررسی بزرگتر از عدد سه (مقدار میانی) می باشد: H_1

رد فرض H_0 در سطح معنادار ۰.۰۵ (sig<0.05) نشانگر آنست که میانگین امتیاز متغیر رابطه بین مالیات الکترونیکی و افزایش سرعت وصول مالیات در جامعه هدف بزرگتر از ۳ (مقدار میانی دامنه مقادیر ممکن قابل اخذ متغیر مورد بررسی) برآورد می گردد. بدین ترتیب رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و افزایش سرعت وصول مالیات در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد.

به بیان دیگر: مقدار آماره آزمون t برابر با ۶.۳۲۶ با درجه آزادی ۱۴۸ محاسبه شده است. می دانیم که H_0 در سطح معنادار ۰.۰۵ رد می شود اگر

$$t \in t_{(df, \delta)} \diamond t \in t_{(148, 0.05)} \cong 1.64$$

و مشاهده می شود که

$$6.326 \in 1.64$$

بنابراین با مقدار آماره آزمون نیز به نتیجه قبل می رسیم یعنی H_0 رد می گردد و رابطه مثبت بین مالیات الکترونیکی و افزایش سرعت وصول مالیات در سطح معنادار ۰.۰۵ تایید می گردد.

نتایج بدست آمده از آزمون این فرضیه نشان می دهد از نظر ماموران مالیاتی اجرای مالیات الکترونیکی باعث واریز به موقع مالیات ها به حساب های تعیین شده، اعتماد بیشتر مودیان به نحوه محاسبه مالیات، امکان پرداخت مالیات در هر لحظه از شبانه روز و هر مکان و همچنین امکان پیگیری های مستمر توسط مودیان مالیاتی از طریق دسترسی کامل به مراحل پرونده های مالیاتی شده و در نتیجه سرعت وصول مالیات افزایش میابد.

نتیجه گیری کلی تحقیق

با توجه به عنوان تحقیق که به بررسی تاثیر اجرای سامانه عملیات و خدمات الکترونیک مالیاتی بر میزان اثربخشی عملکرد سازمان امور مالیاتی از دیدگاه ممیزین مالیاتی در استان اردبیل می پردازد و این موضوع به عنوان یکی از اولویت های اصلی سازمان مالیاتی کشور مطرح می باشد، لذا با توجه به مباحث مطرح شده در قبل به این نتیجه می رسیم که استفاده از سامانه عملیات و خدمات الکترونیکی مالیات جهت وصول مالیات ها تاثیر مهمی در عملکرد ادارات کل مالیاتی داشته که از آن جمله می توان به کاهش فساد مالیاتی اشاره نمود. فساد های مالی صورت گرفته در کشورهای مختلف بر کسی پوشیده نیست. هر چقدر سیستم مالیات الکترونیکی بهتر پیاده شود امکان سو استفاده احتمالی ماموران مالیاتی را در جهت اعمال غیرقانونی کاهش داده و حتی امکان فکر کردن آنها رابه این موضوع کاهش می دهد.

در مباحث اقتصادی جهت ایجاد درآمد، ناگزیر نیاز به انجام هزینه های مربوطه میباشد، هرچقدر میزان هزینه انجام شده کمتر باشد فعالیت اقتصادی موفق تر خواهد بود. لذا فعالان اقتصادی سعی بر کاهش هزینه ها جهت دریافت سود بیشتر را دارند در مباحث مالیات نیز استفاده از مالیات الکترونیکی باعث کاهش هزینه وصول مالیات شده و در نتیجه افزایش درآمد مالیاتی برای سازمان مالیاتی کشور خواهد داشت.

استفاده از مالیات الکترونیکی همچنین باعث افزایش کارایی ماموران مالیاتی بدلیل انطباق فعالیت آنها با پیشرفت اقتصادی می شود.

تسهیل تحقق اجرای عدالت مالیاتی و افزایش سرعت وصول مالیات از پیامد های مهم دیگر در صورت اجرای مالیات الکترونیکی می باشد.

منابع

- ✓ حجتی پور، اکبر، محمودی، محمد جواد، (۱۳۹۵)، بررسی عوامل مؤثر بر فرار مالیاتی واحدهای مشاغل شرق تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی مرکز.
- ✓ حقیقی، محمد، (۱۳۹۶)، ارایه مدلی برای وفاداری مشتریان در بازارهای الکترونیک، دانش مدیریت، دوره بیست، شماره ۷۹، زمستان ۱۳۹۶، صص ۱۵-۳۲.
- ✓ خاکی، غلامرضا، (۱۳۹۸)، روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی، انتشارات باز تاب، چاپ چهارم، ۱۳۸۷.
- ✓ دنیای اقتصادی، طرح تحول اقتصادی، تحولی برای اقتصاد، ویژه نامه طرح تحول اقتصادی سازمان امور اقتصادی و دارائی استان مرکزی، آذر ۱۳۹۷، صص ۱۵-۲۳.
- ✓ دوانی، غلامحسین، (۱۳۹۵)، حسابداری دولتی، انتشارات کیومرث.
- ✓ رزاقی، محمد، (۱۳۹۸)، جزوه مبانی مالیات، دانشکده امور اقتصادی و دارایی.
- ✓ سرمد، زهره، (۱۳۹۸)، روش های تحقیق در علوم رفتاری، انتشارات آگاه، ص ۶۰.
- ✓ شیخ شعاعی، فاطمه، علوی، طاهره، (۱۳۸۶)، بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط کتابداران کتابخانه دانشکده های فنی دانشگاه های دولتی شهر تهران، فصل نامه کتابداری، اطلاع رسانی سال دهم، شماره سه (پیاپی سی و نه)، پاییز ۱۳۹۶، صص ۱۳۵-۱۵۴.
- ✓ صرافی زاده، اصغر، (۱۳۹۶)، فناوری اطلاعات درسازمانها (مفاهیم و کاربردها)، انتشارات میر، بهار ۱۳۹۶.
- ✓ عباسی، اکبر، (۱۳۹۸)، بررسی دیدگاه کارشناسان مجموعه کارخانجات ماشین سازی اراک در خصوص امکان بکارگیری شبکه اینترنت در فعالیتهای بازاریابی، پایان نامه کارشناسی ارشد، اراک دانشگاه آزاد اسلامی، دانشکده تحصیلات تکمیلی.
- ✓ عرب مازار، عباس، (۱۳۹۸)، فصلنامه مالیات، شماره ۱۸.
- ✓ فرهاد نژاد، محسن، (۱۳۹۵)، دولت الکترونیک و حکومت داری خوب، ماهنامه تدبیر، سال هجدهم، شماره ۱۶۹، صص ۲۲-۲۷.
- ✓ کیائی، اکبر، (۱۳۹۸)، بررسی امکان بکارگیری شبکه اینترنت در فعالیتهای تبلیغاتی بازرگانی در ایران، تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.

- ✓ ماسگریو، رنگی، پگی ماسگریو، ترجمه مسعود محمدی، یدالله ابراهیمی فر، (۱۳۹۸)، مالیه عمومی در تئوری و عمل، انتشارات سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، چاپ دوم، جلد اول.
- ✓ محقر، علی، شیر محمدی، مهدی، (۱۳۹۸)، توسعه مدل پذیرش فناوری (تم) در وزارت کشور، دانش مدیریت، شماره ۶۷، صص ۱۱۳-۱۳۱.
- ✓ موسی زاده، رضا، (۱۳۹۵)، مالیه عمومی، نشر میزان، چاپ اول.
- ✓ Fu, J.R., Farn, ch.K., chao, W. P., (2019) "Acceptance of electronic tax filing: A study of tax payer intentions", Information and Management, 43, pages 109-126
- ✓ Ho, D & et al, (2019) "assurance of functionality of tax in the e-business world : the Hong Kong experience" PP341-343.
- ✓ Huang, J., Lin, Y., (2017). "Elucidating user behavior of mobile learning perspective of the extended technology acceptance model", The Electronic Library, vol 25, NO.5, pp.585-598
- ✓ Kuhmeier, D and Knight, G, (2018), "Antecedents to internet- based purchasing: a multinational study"
- ✓ Pinho, J and Macedo, I, (2018) "Examining the antecedents and consequences of online satisfaction within the public sector The case of taxation services".
- ✓ Fu, J.R., Farn, ch.K., chao, W. P., (2019) "Acceptance of electronic tax filing: A study of tax payer intentions", Information and Management, 43, pages 109-126
- ✓ Ho, D & et al, (2019) "assurance of functionality of tax in the e-business world : the Hong Kong experience" PP341-343.
- ✓ Huang, J., Lin, Y., (2017). "Elucidating user behavior of mobile learning perspective of the extended technology acceptance model", The Electronic Library, vol 25, NO.5, pp.585-598
- ✓ Kuhmeier, D and Knight, G, (2018), "Antecedents to internet- based purchasing: a multinational study"
- ✓ Pinho, J and Macedo, I, (2018) "Examining the antecedents and consequences of online satisfaction within the public sector The case of taxation services".